ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 2ας Δεκεμβρίου 2008 *

Στην υπόθεση Τ-67/07,

Ford Motor Co., με έδρα το Dearborn, Michigan (Ηνωμένες Πολιτείες), εκπροσωπούμενη από τον R. Ingerl, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από την A. Poch,

καθού,

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του δεύτερου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ της 20ής Δεκεμβρίου 2006 (υπόθεση R 1135/2006-2), με αντικείμενο την καταχώριση του λεκτικού σήματος FUN ως κοινοτικού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους V. Tiili, πρόεδρο, F. Dehousse και I. Wiszniewska-Białecka (εισηγήτρια), δικαστές,

γραμματέας: C. Kristensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 2 Μαρτίου 2007,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 11 Ιουνίου 2007,

έχοντας υπόψη την απόφαση του προέδρου του τέταρτου τμήματος του Πρωτοδικείου της 5ης Ιουλίου 2007, περί μη καταθέσεως υπομνήματος απαντήσεως,

έχοντας υπόψη την τροποποίηση της συνθέσεως των τμημάτων του Πρωτοδικείου,

κατόπιν της συνεδριάσεως της 10ης Ιουνίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 27 Ιουνίου 2005, η προσφεύγουσα Ford Motor Co. υπέβαλε στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως αυτός έχει τροποποιηθεί.

2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση συνίσταται από το λεκτικό σημείο FUN.

3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση του σήματος εμπίπτουν στην κλάση 12 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, σχετικά με τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών για την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και περιγράφονται ως εξής: «χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα, μέρη και εξαρτήματα αυτών».

4 Με απόφαση της 27ης Ιουνίου 2006, ο εξεταστής δεν επέτρεψε την καταχώριση του λεκτικού σήματος FUN για τα εν λόγω προϊόντα, με το αιτιολογικό ότι το σήμα αυτό είναι περιγραφικό, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, και στερείται διακριτικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του ίδιου κανονισμού.

5 Στις 23 Αυγούστου 2006, η προσφεύγουσα άσκησε, δυνάμει των άρθρων 57 έως 62 του κανονισμού 40/94, ενώπιον του ΓΕΕΑ, προσφυγή κατά της αποφάσεως του εξεταστή.

6 Με απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 2006 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ απέρριψε την προσφυγή. Έκρινε ότι το οικείο κοινό αποτελεί ο μέσος αγγλόφωνος καταναλωτής ηλικίας 18 έως 70 ετών. Για το κοινό αυτό, η λέξη «fun», συσχετιζόμενη με χερσαίο μηχανοκίνητο όχημα, αποτελεί ένδειξη ότι το όχημα έχει πρωτότυπη μορφή και ότι η οδήγησή του είναι ιδιαίτερα διασκεδαστική. Επιπλέον, η λέξη «fun» χρησιμοποιείται από επαγγελματίες, πωλητές οχημάτων ή οργανωτές δραστηριοτήτων αναψυχής, για την περιγραφή οχημάτων συγκεκριμένου τύπου (π.χ., quad, καρτ, monster trucks) ή οχημάτων των οποίων η οδήγηση είναι διασκεδαστική (fun to drive). Το τμήμα προσφυγών επισήμανε ότι η λέξη «fun» είναι λέξη του συνηθισμένου βασικού αγγλικού λεξιλογίου και, επομένως, υφίσταται πρόδηλο γενικό συμφέρον να παραμείνει διαθέσιμη προς χρήση από άλλους εμπόρους και ανταγωνιστές. Όσον αφορά τα μέρη και τα εξαρτήματα, το τμήμα προσφυγών ανέφερε ότι η λέξη «fun» μπορεί να εκληφθεί ως προσδιοριστικό μερών και εξαρτημάτων για «οχήματα διασκεδαστικού χαρακτήρα» (fun vehicles) και ότι ορισμένα μέρη ή εξαρτήματα μπορούν επίσης να έχουν διασκεδαστικό χαρακτήρα (fun). Επομένως, το σήμα FUN είναι περιγραφικό, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, και δεν διαθέτει, ως εκ τούτου, διακριτικό χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του ίδιου κανονισμού.

Αιτήματα των διαδίκων

7 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,

— να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

8 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

9 Η προσφεύγουσα προβάλλει δύο ισχυρισμούς, αντλούμενους, αντιστοίχως, από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94 και από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του ίδιου κανονισμού.

Επί του πρώτου ισχυρισμού, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

10 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι το τέταρτο τμήμα προσφυγών εφάρμοσε εσφαλμένως το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, διότι η λέξη «fun», ως

ανήκουσα στο γενικό λεξιλόγιο, δεν είναι ευθέως περιγραφική και έχει αφηρημένο ή, το πολύ, υπαινικτικό σημασιολογικό περιεχόμενο.

11 Επιπλέον, το τμήμα προσφυγών δεν στήριξε την ανάλυσή του μόνο στη λέξη «fun», αλλά και σε φράσεις με πιο σύνθετο περιεχόμενο, ήτοι «όχημα με πρωτότυπη μορφή» και «όχημα η οδήγηση του οποίου είναι ιδιαίτερα διασκεδαστική», οι οποίες δεν αποτελούν αντικείμενο της αιτήσεως καταχωρίσεως και προϋποθέτουν εννοιολογικές αναλύσεις, σημασιολογικές προσθήκες και διευκρινίσεις εκ μέρους του καταναλωτή.

12 Επειδή η λέξη «fun» έχει ιδιαίτερα αφηρημένο χαρακτήρα και ελλείψει στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι αποτελεί αρκούντως άμεση και συγκεκριμένη περιγραφική ένδειξη, ο καταναλωτής μπορεί να την εκλάβει μόνον ως ονομασία προϊόντος, η οποία δείχνει την προέλευσή του, και, ιδίως, ως ονομασία μοντέλου αυτοκινήτου.

13 Η δυνατότητα καταχωρίσεως του σήματος FUN δεν θίγεται από τη θετική έννοια της λέξεως «fun». Το σημασιολογικό περιεχόμενο της λέξεως «fun» υπαινίσσεται τα χαρακτηριστικά ενός χερσαίου μηχανοκίνητου οχήματος χωρίς να τα περιγράφει. Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η λέξη «fun» υπαινίσσεται ότι τα επίμαχα προϊόντα αποτελούν πηγή διασκέδασης, τούτο δεν αρκεί, κατά την προσφεύγουσα, για να γίνει δεκτό ότι πρόκειται για ένδειξη που περιγράφει συγκεκριμένα κάποιο από τα χαρακτηριστικά των εν λόγω προϊόντων.

14 Όπως επιβεβαιώνεται από τις σελίδες του Διαδικτύου στις οποίες παραπέμπει η προσβαλλόμενη απόφαση, το τμήμα προσφυγών στηρίχθηκε στο σημείο «fun vehicles», διευρύνοντας έτσι το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση και σχηματίζοντας συνδυασμό λέξεων με διαφορετικό νόημα, με συνέπεια την αλλοίωση του αντικειμένου της αιτήσεως καταχωρίσεως. Επιπλέον, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να στηριχθεί εγκύρως στις εν λόγω σελίδες, διότι αυτές δεν παρατίθενται

λεπτομερώς ούτε έχουν επισυναφθεί ως παράρτημα σε αυτή και προέκυψαν μετά από αναζήτηση σημείου διαφορετικού από αυτό του οποίου ζητείται η καταχώριση. Εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα προέβαλε ότι οι συνημμένες στο υπόμνημα αντικρούσεως του ΓΕΕΑ σελίδες του Διαδικτύου, οι οποίες προέκυψαν μετά από αναζήτηση της φράσεως «fun cars», αποτελούν νέα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία δεν μπορεί να λάβει υπόψη το Πρωτοδικείο.

15 Η προσφεύγουσα τονίζει ότι, κατά τη νομολογία, δεν απαγορεύεται η καταχώριση σήματος το οποίο συνίσταται από σημεία χρησιμοποιούμενα σε διαφημιστικά συνθήματα, υπό τη μόνη προϋπόθεση το κοινό να αντιλαμβάνεται ευθύς εξαρχής το σήμα ως ένδειξη της εμπορικής προέλευσης των οικείων προϊόντων. Η κατ' αυτόν τον τρόπο χρησιμοποίηση του συγκεκριμένου σημείου από άλλες επιχειρήσεις δεν αποτελεί επαρκή λόγο απαραδέκτου της καταχωρίσεως.

16 Τα προεκτεθέντα ισχύουν και για τα λοιπά προϊόντα τα οποία αφορά η αίτηση καταχωρίσεως, δηλαδή τα εξαρτήματα και τα μέρη χερσαίων μηχανοκίνητων οχημάτων. Συγκεκριμένα, μόνη η λέξη «fun» δεν αρκεί για να περιγράψει ευθέως και συγκεκριμένα τα εν λόγω προϊόντα ή τα ουσιώδη χαρακτηριστικά τους.

17 Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα, το ΓΕΕΑ φρονεί ότι το τμήμα προσφυγών δεν στήριξε την εξέτασή του σε σύνθετες, δηλωτικού χαρακτήρα, φράσεις ούτε τροποποίησε το αντικείμενο της αιτήσεως καταχωρίσεως, αλλά εξέτασε τη λέξη «fun» μεμονωμένα σε σχέση με τα προσδιοριζόμενα προϊόντα. Έκρινε, έτσι, ότι, για τον οικείο καταναλωτή, η λέξη αυτή τοποθετημένη επί χερσαίου μηχανοκίνητου οχήματος θα σήμαινε «όχημα με πρωτότυπη μορφή» και «όχημα η οδήγηση του οποίου είναι ιδιαίτερα διασκεδαστική». Ακόμη, ο εξεταστής πραγματοποίησε έρευνες για τη λέξη «fun» σε σχέση με τα οχήματα (vehicles).

18 Κατά το ΓΕΕΑ, το τμήμα προσφυγών καλώς εφάρμοσε το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, διότι ο συσχετισμός της λέξεως «fun» με τα χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα είναι αρκούντως άμεσος και συγκεκριμένος, ώστε ο μέσος αγγλόφωνος καταναλωτής να αντιλαμβάνεται αμέσως, χωρίς περαιτέρω σκέψη ή ανάλυση, την περιγραφή ή τη χρήση των προϊόντων. Συγκεκριμένα, η λέξη «fun» δεν αποτελεί απλώς ένα θετικό προσδιορισμό, αλλά είναι συγκεκριμένα περιγραφική. Το ιδιαίτερο σχέδιο ενός οχήματος ή το ότι η οδήγησή του είναι ιδιαίτερα διασκεδαστική αποτελούν για πολλούς οδηγούς σημαντικά στοιχεία για την αγορά οχήματος. Επιπλέον, ο καταναλωτής έχει τη συνήθεια να εντοπίζει περιγραφικές ενδείξεις στο πίσω μέρος ενός οχήματος, όπως turbo, ABS ή 4x4, οι οποίες δεν αποτελούν μόνον ενδείξεις προελεύσεως.

19 Επιπλέον, η λέξη «fun» χρησιμοποιείται στην αγορά για την περιγραφή αυτοκινήτων των οποίων η οδήγηση είναι διασκεδαστική, λόγω της μορφής τους, του εξοπλισμού τους ή των επιδόσεών τους, ή για την περιγραφή συγκεκριμένων τύπων οχημάτων. Το τμήμα προσφυγών παραπέμπει σε δέκα σελίδες του Διαδικτύου, τις οποίες παρέθεσε ο εξεταστής και από τις οποίες προκύπτει ότι η φράση «fun vehicles» προσδιορίζει διαφορετικά αυτοκίνητα. Από τις συνημμένες στο υπόμνημα αντικρούσεως του ΓΕΕΑ σελίδες του Διαδικτύου προκύπτει ότι χρησιμοποιείται επίσης η φράση «fun cars».

20 Το ΓΕΕΑ προβάλλει, επιπλέον, ότι ο οικείος καταναλωτής ενδέχεται να αντιληφθεί τη λέξη «fun», τοποθετημένη επί ορισμένων μερών και εξαρτημάτων, ως προσδιοριστικό του εξοπλισμού για «fun vehicles» ή «fun cars» που διατίθενται στην αγορά και να τη συσχετίσει ευθέως με τη συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων. Επιπλέον, όπως επισήμανε το τμήμα προσφυγών, ορισμένα μέρη και εξαρτήματα οχημάτων ενδέχεται να αποτελούν πηγή διασκέδασης. Επομένως, το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94 εφαρμόζεται και ως προς τα μέρη και τα εξαρτήματα χερσαίων μηχανοκίνητων οχημάτων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

21 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση τα σήματα που αποτελούνται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν στις συναλλαγές για τη δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών αυτών. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94 ορίζει ότι η παράγραφος 1 εφαρμόζεται ακόμη και αν οι λόγοι απαραδέκτου υφίστανται μόνο σε τμήμα της Κοινότητας.

22 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94 αφορά σημεία που θεωρούνται ακατάλληλα να ασκήσουν την ουσιώδη λειτουργία του σήματος, δηλαδή να χαρακτηρίσουν την προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας, ώστε ο καταναλωτής που αποκτά το προϊόν ή την υπηρεσία που το σήμα προσδιορίζει να μπορεί στο μέλλον να προβεί στην ίδια επιλογή, αν η εμπειρία αποβεί θετική, ή σε διαφορετική επιλογή, αν η εμπειρία αποβεί αρνητική [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, Τ-219/00, Ellos κατά ΓΕΕΑ (ELLOS), Συλλογή 2002, σ. II-753, σκέψη 28, και της 22ας Μαΐου 2008, Τ-254/06, Radio Regenbogen Hörfunk in Baden κατά ΓΕΕΑ (RadioCom), που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 27].

23 Τα σημεία και ενδείξεις που αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94 είναι εκείνα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, στο πλαίσιο της συνήθους χρήσεως από το ενδιαφερόμενο κοινό, για να δηλώσουν, είτε άμεσα είτε με μνεία ενός ουσιώδους χαρακτηριστικού τους, το προϊόν ή την υπηρεσία για την οποία υπηρεσία ζητείται η καταχώριση (απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, C-383/99 P, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2001, σ. I-6251, σκέψη 39, και απόφαση RadioCom, σκέψη 22 ανωτέρω, σκέψη 28).

24 Επομένως, για να εμπίπτει ένα σημείο στην επιβαλλόμενη από τη διάταξη αυτή απαγόρευση, πρέπει ο συσχετισμός του με τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες να είναι αρκούντως άμεσος και συγκεκριμένος, ώστε το οικείο κοινό να είναι σε θέση να

αντιληφθεί άμεσα και χωρίς περαιτέρω σκέψη την περιγραφή των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών ή ένα χαρακτηριστικό τους [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 22ας Ιουνίου 2005, T-19/04, Metso Paper Automation κατά ΓΕΕΑ (PAPERLAB), Συλλογή 2005, σ. II-2383, σκέψη 25, και RadioCom, σκέψη 22 ανωτέρω, σκέψη 29].

25 Επομένως, ο περιγραφικός χαρακτήρας ενός σημείου μπορεί να εκτιμηθεί μόνο σε σχέση με τα ως άνω προϊόντα και υπηρεσίες, αφενός, και σε σχέση με την αντίληψη ενός συγκεκριμένου κοινού, που αποτελείται από τους καταναλωτές των συγκεκριμένων προϊόντων ή υπηρεσιών, αφετέρου [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-34/00, Eurocool Logistik κατά ΓΕΕΑ (EUROCOOL), Συλλογή 2002, σ. II-683, σκέψη 38, και RadioCom, σκέψη 22 ανωτέρω, σκέψη 33].

26 Εν προκειμένω, τα προϊόντα για τα οποία ζητείται η καταχώριση του λεκτικού σήματος FUN είναι «χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα, μέρη και εξαρτήματα αυτών».

27 Όσον αφορά το οικείο κοινό, το τμήμα προσφυγών έκρινε, χωρίς η προσφεύγουσα να το αμφισβητήσει, ότι αυτό αποτελείται από τον μέσο αγγλόφωνο καταναλωτή ηλικίας 18 έως 70 ετών, που αντιστοιχεί στην ηλικιακή ομάδα των προσώπων που ενδιαφέρονται για χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα και τα μέρη και τα εξαρτήματα αυτών.

28 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να διερευνηθεί, στο πλαίσιο της εφαρμογής του απόλυτου λόγου απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, αν το εν λόγω κοινό συσχετίζει, κατά τρόπον άμεσο και συγκεκριμένο, το σημείο FUN με τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της αιτήσεως καταχωρίσεως.

29 Το τμήμα προσφυγών έκρινε, χωρίς οι διάδικοι να το αμφισβητήσουν, ότι η αγγλική λέξη «fun» σημαίνει «διασκέδαση» και «πηγή διασκέδασης».

30 Η προσφεύγουσα προβάλλει, ωστόσο, ότι το τμήμα προσφυγών στηρίχθηκε, ουσιαστικά, σε δύο άλλες σημασίες, «όχημα με πρωτότυπη μορφή» και «όχημα του οποίου η οδήγηση είναι ιδιαίτερα διασκεδαστική», οι οποίες υπερβαίνουν κατά πολύ τη σημασία του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση.

31 Συναφώς, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ότι το οικείο κοινό αντιλαμβάνεται τη λέξη «fun», σε σχέση με χερσαίο μηχανοκίνητο όχημα, ως ένδειξη ότι το όχημα έχει πρωτότυπη μορφή ή ότι η οδήγηση του οχήματος είναι διασκεδαστική. Αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, το τμήμα προσφυγών δεν προσέδωσε άλλη σημασία στη λέξη «fun», αλλά επισήμανε τον τρόπο με τον οποίο ο οικείος καταναλωτής αντιλαμβάνεται τη λέξη σε σχέση με τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της αιτήσεως καταχωρίσεως.

32 Κατά τη νομολογία, πάντως, για να εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, το λεκτικό σημείο πρέπει να δηλώνει κατά τρόπο συγκεκριμένο, μη αφηρημένο και αντικειμενικό τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών [βλ., σχετικά, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιανουαρίου 2005, Τ-334/03, Deutsche Post EURO EXPRESS κατά ΓΕΕΑ (EUROPREMIUM), Συλλογή 2005, σ. II-65, σκέψη 41 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

33 Το να επιδιώκει μια επιχείρηση να προσδώσει, έμμεσα και αφηρημένα, θετική εικόνα στα προϊόντα της, χωρίς ωστόσο να πληροφορεί ευθέως και αμέσως τον καταναλωτή για συγκεκριμένη ιδιότητα ή για συγκεκριμένο χαρακτηριστικό των προϊόντων αυτών, αποτελεί υπαινιγμό και όχι ευθεία δήλωση, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94 [βλ., σχετικά, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 31ης Ιανουαρίου 2001, Τ-24/00, Sunrider κατά ΓΕΕΑ (VITALITE), Συλλογή 2001, σ. II-449, σκέψη 24, της 9ης Οκτωβρίου 2002, Τ-360/00, Dart Industries

κατά ΓΕΕΑ (UltraPlus), Συλλογή 2002, σ. II-3867, σκέψη 27, και EUROPREMIUM, σκέψη 32 ανωτέρω, σκέψη 37].

34 Συσχετίζοντας το σημείο FUN με χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα, το κοινό μπορεί να αντιληφθεί το εν λόγω σημείο ως ένδειξη του ότι τα οχήματα αυτά είναι διασκεδαστικά ή αποτελούν πηγή διασκέδασης. Επομένως, το σημείο FUN προσδίδει στο προϊόν θετική εικόνα, διαφημιστικού ενδεχομένως χαρακτήρα, προκαλώντας στον οικείο καταναλωτή την εντύπωση ότι το όχημα μπορεί να αποτελέσει πηγή διασκέδασης. Ωστόσο, μολονότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ένα χερσαίο μηχανοκίνητο όχημα μπορεί να αποτελέσει πηγή διασκέδασης για τον οδηγό του, το σημείο FUN δεν υπερακοντίζει τον υπαινικτικό χαρακτήρα του.

35 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι ο συσχετισμός μεταξύ της σημασίας της λέξεως «fun», αφενός, και των χερσαίων μηχανοκίνητων οχημάτων, αφετέρου, είναι υπερβολικά ασαφής, απροσδιόριστος και υποκειμενικός, για να προσδώσει στη λέξη αυτή περιγραφικό χαρακτήρα ως προς τα εν λόγω προϊόντα.

36 Σε αντίθεση με ορισμένες άλλες περιγραφικές ενδείξεις των χαρακτηριστικών ενός οχήματος, όπως turbo, ABS ή 4x4, το σημείο FUN τιθέμενο στο πίσω μέρος ενός οχήματος δεν προσδιορίζει ευθέως το χερσαίο μηχανοκίνητο όχημα ή ένα από τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του. Ο οικείος καταναλωτής θα το αντιληφθεί ως προσδιορισμό της εμπορικής προελεύσεως του προϊόντος.

37 Επομένως, η διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι ο καταναλωτής αντιλαμβάνεται τη λέξη «fun», σε σχέση με τα οικεία προϊόντα, ως ένδειξη του ότι το όχημα έχει πρωτότυπη μορφή ή ότι η οδήγησή του είναι διασκεδαστική δεν αρκεί για να προσδώσει στο σημείο FUN περιγραφικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94.

38 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο συσχετισμός του σημείου FUN με τα χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα δεν είναι αρκούντως άμεσος και συγκεκριμένος, ώστε να αποτελεί, κατά την αντίληψη του οικείου κοινού, περιγραφή των προϊόντων αυτών ή ενός χαρακτηριστικού τους. Επομένως, το σημείο FUN δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94.

39 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τη διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι το ενδεχόμενο ο καταναλωτής να αντιληφθεί το σημείο FUN ως ένδειξη του ότι το όχημα έχει πρωτότυπη μορφή ή ότι η οδήγησή του είναι διασκεδαστική στηρίζεται σε παραδείγματα αντλούμενα από σελίδες του Διαδικτύου, τις οποίες παραθέτει ο εξεταστής και στις οποίες ο όρος «fun» χρησιμοποιείται από επαγγελματίες για την περιγραφή ορισμένων τύπων οχημάτων (π.χ. quad, καρτ) ή απλώς οχημάτων «fun to drive».

40 Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η προσφεύγουσα, η έρευνα του εξεταστή δεν αφορούσε το σημείο FUN μεμονωμένα, αλλά συνδυασμό λέξεων, ήτοι του σημείου του οποίου ζητείται η καταχώριση με τη λέξη «vehicles», η οποία προσδιορίζει τα εν λόγω προϊόντα. Βεβαίως, ένας τέτοιος συνδυασμός του σημείου του οποίου ζητείται η καταχώριση με τον προσδιορισμό του προϊόντος λειτουργεί οπωσδήποτε περιγραφικά για το προϊόν. Εν προκειμένω, όμως, η αίτηση καταχωρίσεως αφορούσε μόνον το σημείο FUN. Κατά συνέπεια, μόνη η διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι η λέξη «fun» χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τη λέξη «vehicles» δεν αρκεί για να κριθεί ότι το σημείο FUN έχει περιγραφικό χαρακτήρα.

41 Επιπλέον, το τμήμα προσφυγών δεν απέδειξε ότι η λέξη «fun» αποτελεί ή θα μπορούσε να αποτελεί γενική ή συνήθη ονομασία που προσδιορίζει ή χαρακτηρίζει χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα. Συναφώς, επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται συγκεκριμένος τύπος χερσαίων μηχανοκίνητων οχημάτων που να ονομάζεται «fun vehicles».

42 Όσον αφορά τα αποτελέσματα της έρευνας στο Διαδίκτυο που έχει επισυνάψει το ΓΕΕΑ στο υπόμνημά του αντικρούσεως, χωρίς να τα προσκομίσει κατά τη διοικητική διαδικασία, υπενθυμίζεται ότι το Πρωτοδικείο δεν επανεξετάζει πραγματικά περιστατικά υπό το φως αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζονται για πρώτη φορά ενώπιόν του [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Μαρτίου 2003, T-128/01, DaimlerChrysler κατά ΓΕΕΑ (Calandre), Συλλογή 2003, σ. II-701, σκέψη 18, και της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-164/06, ColArt/Americas κατά ΓΕΕΑ (BASICS), που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 44]. Επομένως, τα έγγραφα αυτά δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη και δεν απαιτείται να εξεταστεί η αποδεικτική δύναμή τους.

43 Όσον αφορά τα λοιπά προϊόντα που αναφέρονται στην αίτηση καταχωρίσεως, δηλαδή τα μέρη και εξαρτήματα χερσαίων μηχανοκίνητων οχημάτων, επισημαίνεται ότι ο περιγραφικός χαρακτήρας ενός σημείου πρέπει να εκτιμάται ατομικά για κάθε τύπο προϊόντων και/ή υπηρεσιών που αναγράφονται στην αίτηση καταχωρίσεως. Είναι, εντούτοις, δυνατόν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που αναφέρονται στην αίτηση καταχωρίσεως να συνδέονται αδιάρρηκτα μεταξύ τους, διότι ορισμένα από τα προϊόντα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε συνδυασμό με τα άλλα, οπότε θα πρέπει να δοθεί ενιαία λύση ως προς όλα αυτά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες [βλ., σχετικά, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 31ης Μαρτίου 2004, T-216/02, Fieldturf κατά ΓΕΕΑ (LOOKS LIKE GRASS… FEELS LIKE GRASS… PLAYS LIKE GRASS), Συλλογή 2004, σ. II-1023, σκέψη 33, και της 8ης Ιουνίου 2005, T-315/03, Wilfer κατά ΓΕΕΑ (ROCKBASS), Συλλογή 2005, σ. II-1981, σκέψη 67].

44 Εν προκειμένω, τα προϊόντα που στην αίτηση καταχωρίσεως προσδιορίζονται ως μέρη και εξαρτήματα χερσαίων μηχανοκίνητων οχημάτων προορίζονται για αποκλειστική χρήση με τα οχήματα αυτά και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτοτελώς. Τα διαλαμβανόμενα στην εν λόγω αίτηση μέρη και εξαρτήματα οχημάτων συνδέονται αδιάρρηκτα με τα οχήματα αυτά και, επομένως, πρέπει να δοθεί ως προς αυτά η ίδια λύση με αυτή που δόθηκε προηγουμένως ως προς τα χερσαία μηχανοκίνητα οχήματα.

45 Συνεπώς, πρέπει επίσης να γίνει δεκτό ότι ο συσχετισμός του σημείου FUN με τα προϊόντα της κατηγορίας «μέρη και εξαρτήματα χερσαίων μηχανοκίνητων οχημάτων»

δεν είναι αρκούντως άμεσος και συγκεκριμένος, ώστε να εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94.

46 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94.

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

47 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι το τμήμα προσφυγών δεν εξέτασε χωριστά τον λόγο απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 και έκρινε ότι το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση στερείται διακριτικού χαρακτήρα μόνο και μόνο επειδή είναι περιγραφικό. Επειδή, όμως, δεν πληρούνται, εν προκειμένω, οι προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94, πρέπει να γίνει δεκτός ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού αυτού.

48 Επιπλέον, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, αν το τμήμα προσφυγών προέβαινε στη χωριστή αυτή εξέταση, θα διαπίστωνε ότι δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94. Συγκεκριμένα, το σημείο FUN έχει αρκετά αφηρημένη έννοια, ώστε να λειτουργεί απλώς υπαινικτικά ή συνειρμικά και το οικείο κοινό μπορεί ευχερώς και αμέσως να το απομνημονεύσει, πράγμα που, σύμφωνα με τη νομολογία, προσδίδει στο εν λόγω σημείο διακριτικό χαρακτήρα.

49 Το ΓΕΕΑ προβάλλει ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα, δικαιολόγησε χωριστά την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94. Κατά τον εξεταστή, το σημείο FUN πληροφορεί απλώς τον καταναλωτή ότι τα προϊόντα είναι ιδιαίτερα διασκεδαστικά και, συνεπώς, δεν εκπληρώνει την κύρια λειτουργία του σήματος και στερείται διακριτικού χαρακτήρα. Το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 έχει εφαρμογή μόνο και μόνο επειδή υφίσταται δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του ίδιου κανονισμού. Επιπλέον, το τμήμα προσφυγών, εξετάζοντας επιχείρημα της προσφεύγουσας που αφορούσε μάλλον το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94, επισήμανε ότι η λέξη «fun» είναι μια μάλλον συνηθισμένη λέξη η οποία καταλέγεται στο βασικό λεξιλόγιο της αγγλικής.

50 Εξάλλου, το σημείο FUN δεν διαθέτει τον κατ' ελάχιστον απαιτούμενο διακριτικό χαρακτήρα, για να μην εφαρμοστεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94. Για τον οικείο καταναλωτή, η λέξη «fun» δεν λειτουργεί απλώς υπαινικτικά, αλλά το περιεχόμενό της είναι άμεσα κατανοητό σε σχέση με τα συγκεκριμένα προϊόντα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

51 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα. Ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σημείου πρέπει να κρίνεται σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η καταχώριση του σήματος.

52 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών κατέληξε ότι η καταχώριση του σήματος FUN προσκρούει στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94 και, ως εκ τούτου, και στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του ίδιου κανονισμού.

53 Αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται το ΓΕΕΑ, η διαπίστωση στην οποία κατέληξε το τμήμα προσφυγών, κατά την εκτίμηση του περιγραφικού χαρακτήρα του σημείου FUN, ότι η λέξη «fun» καταλέγεται στο σύνηθες αγγλικό λεξιλόγιο δεν αποδεικνύει από μόνη της ότι το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση στερείται διακριτικού χαρακτήρα και ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 εξετάστηκε χωριστά.

54 Επομένως, το τμήμα προσφυγών συνήγαγε, κατ' ουσίαν, την έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα του σημείου FUN από τον περιγραφικό χαρακτήρα του εν λόγω σημείου. Προηγουμένως, όμως, κρίθηκε εσφαλμένη η διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι το σημείο FUN εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94. Κατά συνέπεια, η συλλογιστική του τμήματος προσφυγών υπό το πρίσμα του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 πρέπει να απορριφθεί, καθόσον στηρίζεται στο ανωτέρω διαπιστωθέν σφάλμα.

55 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι πρέπει να γίνει δεκτός και ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 και, συνεπώς, η προσφυγή στο σύνολό της.

56 Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

57 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει αυτή, σύμφωνα με το αίτημα του ΓΕΕΑ, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του δεύτερου τμήματος προσφυγών του Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) της 20ής Δεκεμβρίου 2006 (υπόθεση R 1135/2006-2).

2) Καταδικάζει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

Tiili Dehousse Wiszniewska-Białecka

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Δεκεμβρίου 2008.

(υπογραφές)